

9. Коченов М.М., Ефимова Н.И., Кривошеев А.С. Изучение следователем психологии обвиняемого. Москва, 1987. 52 с.
10. Крутецкий В.А. Основы педагогической психологии. Москва, 1972. 253 с.
11. Личность преступника / ред. кол.: В.Н. Кудрявцев, Г.Н. Миньковский, А.Б. Сахаров. Москва, 1971. 356 с.
12. Лушечкина М.А. Криминалистическое изучение личности в тактике расследования : дисс. ... канд. юрид. наук. Москва, 2002. 217 с.
13. Макаренко И.А. Криминалистическое учение о личности несовершеннолетнего обвиняемого : дисс. ... д-ра. юрид. наук : 12.00.09. Саратов, 2006. 404 с.
14. Савельева М.В., Смушкин А.Б. Криминалистика : учебник. Москва, 2009. 608 с.

М. В. Жуковская. Криминалистическое изучение личности несовершеннолетнего с целью профилактики совершенных им уголовных правонарушений. – Статья.

Аннотация. В статье анализируются основные обстоятельства, характеризующие несовершеннолетнего подозреваемого (обвиняемого), которые влияют на предупреждение совершаемых им уголовных преступлений. На основании научных положений психологии, криминологии и криминалистики обосновывается необходимость изучения субъективных и объективных факторов, детерминирующих преступное поведение несовершеннолетних. В первой группе основное внимание уделяется таким морально-психологическим качествам, как направленность личности несовершеннолетних, их мировоззрение, потребности и интересы, черты характера, волевые и эмоциональные качества. Ко второй группе относятся материально-бытовые условия, образ жизни родителей, воспитание, обучение, проведение досуга.

Ключевые слова: причины, мотивы, уголовные преступления, несовершеннолетние, направленность личности, мировоззрение, потребности.

M. Zhukovska. Criminalistic studying of a juvenile criminal for the purpose of prevention of criminal offenses committed by him. – Article.

Summary. The article analyzes the main circumstances that characterize the juvenile suspect (accused) and affect the prevention of criminal offenses committed by him. Based on the scientific provisions of psychology, criminology and criminalistics, the need to study the subjective and objective factors that determine the criminal behavior of juveniles is substantiated. The first group focuses on such moral and psychological qualities as the personality orientation of juveniles, their worldview, needs and interests, character traits, volitional and emotional qualities. The second group includes material and living conditions, lifestyle of parents, education, training, leisure.

Key words: causes, motives, criminal offenses, juveniles, personality orientation, worldview, needs.

УДК 347.79

А. А. Купрій

*аспірант 2-го року навчання кафедри міжнародного права
та порівняльного правознавства*

*Інститут права, економіки та міжнародних відносин
Міжнародного гуманітарного університету*

Науковий керівник: Б. В. Бабін

доктор юридичних наук, професор

*Інститут права, економіки та міжнародних відносин
Міжнародного гуманітарного університету*

м. Одеса, Україна

ПРАВОВИЙ СТАТУС МОРСЬКОГО ПОШУКОВО-РЯТУВАЛЬНОГО РАЙОНУ УКРАЇНИ

Анотація. У статті розглянуто правовий статус морського пошуково-рятувального району України, особливості та проблематика його делімітації та врегулювання меж двосторонніми угодами прибережних держав Чорного та Азовського морів, шляхи врегулювання та встановлення меж.

Ключові слова: міжнародний правовий режим морських просторів, відкрите море, морський пошуково-рятувальний район, державний кордон, причорноморські держави, делімітація, міжнародні угоди з пошуку та рятування людського життя на морі.

Вступ. Правовий статус морського простору закріплено Конвенцією Організації Об'єднаних Націй із морського права 1982 року, якою він поділений на умовні зони, кожній з яких притаманні особливості правового режиму їх використання.

Саме у якому морському просторі реалізується міжнародне зобов'язання України з пошуку та рятування людського життя на морі, особливості встановлення його меж, проблемі питання та шляхи їх врегулювання на міжнародному рівні прибережними державами є предметом розгляду даної статті.

Мета даної роботи полягає у науково-теоретичному аналізі стану правового регулювання правового режиму морського пошуково-рятувального району та встановлення його меж, виробленні шляхів прискорення питань делімітації.

Постановка проблеми. Правовий статус морського простору закріплено Конвенцією Організації Об'єднаних Націй з морського права 1982 року, ратифікованою Законом України від 03.06.1999 № 728 (далі – Конвенція з морського права), якою він поділений на умовні зони.

Правовий режим таких зон з урахуванням суверенних прав держав визначений за територіальним морем, прилеглою зоною (Частина II Конвенції з морського права), межі яких визначені Законами України «Про державний кордон України», «Про прилеглу зону України».

Змішаний правовий режим поширюється на виключну економічну зону, континентальний шельф (частина V, VI Конвенції з морського права), межі яких визначені Законом України «Про виключну (морську) економічну зону України» та двосторонніми угодами щодо континентального шельфу.

На зони з міжнародним правовим режимом (відкрите море, район) будь-яка держава не має права претендувати на підпорядкованість будь-якої частини такої зони своєму суверенітету та на якій діє принцип свободи використання.

Між тим свобода відкритого моря не виключає наявності зобов'язань держав, що використовують його. Так, таке використання повинно здійснюватися з дотриманням, зокрема, невід'ємного права кожної людини – права на життя, яке визнано Міжнародним пактом про громадянські і політичні права та охороняється законом.

Саме тому частина VII «Відкрите море» Конвенції з морського права включає положення зобов'язань держави прапора та прибережної держави – надання допомоги під час лиха на морі.

Реалізація охорони людського життя під час лиха на морі Україною, як прибережною державою, забезпечується виконанням міжнародних угод: Конвенцією з морського права, Міжнародною конвенцією з охорони людського життя на морі 1974 р. (далі – Конвенція СОЛАС 74/88), Міжнародною конвенцією про пошук і рятування на морі 1979 року (далі – Конвенція САР 79), які визначають конкретизацію зобов'язання з надання допомоги під час лиха на морі, зокрема:

- забезпечити прийняття усіх необхідних заходів з організації зв'язку під час лиха та координації у своєму районі відповідальності і рятування людей, які терплять лихо на морі поблизу його берегів (Правило 7 Глави V Конвенція СОЛАС 74/88);
- сприяти організації діяльності та утриманню відповідної ефективної пошуково-рятувальної служби для забезпечення безпеки на морі і над морем (стаття 98 Конвенції з морського права);
- співпрацювати з сусідніми державами шляхом взаємних регіональних домовленостей (стаття 98 Конвенції з морського права, п. 3.1.8 Додатку до Конвенції САР 79);
- встановити кожний пошуково-рятувальний район угодою між Сторонами (п. 2.1.4 Додатку до Конвенції САР 79).

З метою належного виконання визначених міжнародних зобов'язань України – організації належного пошуку та рятування на морі, зокрема визначення кількості та якості сил та засобів, об'єму фінансування таких заходів – в першу чергу необхідно розуміти **розмірі та межі того морського простору, який є матеріальною базою для виконання прибережною державою міжнародного зобов'язання з пошуку та рятування на морі.**

Конвенція САР 79 визначає **пошуково-рятувальний район** як район певних розмірів, у межах якого забезпечуються пошук і рятування та **який встановлюється угодою** між відповідними Сторонами Конвенції САР 79, про укладення якої повідомляють Генерального секретаря (п. 1.3.1, 2.1.4 Додатка до Конвенції САР 79).

У випадку недосягнення між відповідними Сторонами **угоди про точні кордони пошуково-рятувального району** такі Сторони застосовують всі можливі зусилля для досягнення угод про відповідні заходи, згідно з якими в такій зоні забезпечується рівноцінна спільна координація пошуку і рятування, про що повідомляють Генерального секретаря (п. 2.1.5 Додатку до Конвенції САР 79).

Також Конвенція SAR 79 визначає, що Сторонам **слід вступати в угоди по пошуку і рятуванню з сусідніми державами** для об'єднання їх можливостей, встановлення загального порядку дій, проведення спільної підготовки і навчань, регулярних перевірок міждержавних каналів зв'язку, візитами між персоналом рятувально-координаційних центрів і обміну інформацією стосовно пошуку і рятування (п. 3.1.8 Додатку до Конвенції SAR 79).

Із положень Конвенції SAR 79 зрозуміло, що межі пошуково-рятувального району кожної прибережної держави та порядок взаємодії пошуково-рятувальних організацій Сторін Конвенції визначається угодами з сусідніми державами.

Згідно із Глобальною інтегрованою інформаційною системою з питань судноплавства (GISIS), повідомлення та розповсюдження сповіщень до якої здійснюється державами-членами Міжнародної морської організації (ІМО) за резолюціями А 1029 (26) від 26.11.2009, А 1074 (28) від 15.01.2014, зовнішні кордони морських пошуково-рятувальних районів на Чорному та Азовському морях виглядають таким чином, як визначено на зображенні нижче.

Тобто морськими просторами України є води Чорного та Азовського морів, які межують:

у Чорному морі – з Республікою Болгарією, Румунією, Турецькою Республікою, Російською Федерацією;
в Азовському морі – з Російською Федерацією.

При цьому Грузія не має спільної межі з Україною та межує з Турецькою Республікою та Російською Федерацією.

Усі зазначені причорноморські держави є стороною Конвенції SAR 79.

Так, **Україна** приєдналася до Конвенції SAR 79 відповідно до постанови Верховної Ради України від 17.11.1992 р. № 2786 та яка для України набрала чинності 04.04.1993 року.

Поправки до Конвенції SAR 79, були прийняті Комітетом з безпеки на морі Міжнародної морської організації у 1998 році резолюцією КБМ. 70(69) від 18.05.1998 р., набрали для України чинності 01.01.2000 р.

Поправки до Конвенції SAR 79, які були прийняті Комітетом з безпеки на морі у 2004 році резолюцією КБМ 155 (78) від 20.05.2004 р. набрали для України чинності 01.07.2006 року.

Республіка Болгарія 08.07.1999 року приєдналася до Конвенції SAR 79, яка набрала чинності 07.08.1999 року (SAR/Circ/66 – 23.08.1999).

Румунія 19.03.1999 року приєдналася до Конвенції SAR 79, яка набрала чинності 18.04.1999 року (SAR/Circ/64 – 25.03.1999).

Грузія 24.09.1995 приєдналася до Конвенції SAR 79 року (BS/SAR-13/x/y – October 2016).

Турецька республіка ратифікувала Конвенцію SAR 79 у 1985 році, яка набрала чинності у 1989 році (COMSAR 12/INF.7 – 25.01.2008).

Російська Федерація ратифікувала Конвенцію SAR 79 Федеральним Законом від 17.12.1998 р. № 186, яка набрала чинності 25.05.2000 р.

Підтримуючи цілі та положення Конвенції SAR 79 між Україною, Республікою Болгарією, Румунією, Турецькою Республікою, Грузією, Російською Федерацією, 27.11.1998 року укладено **Угоду про співробітництво причорноморських держав** з пошуку та рятування на Чорному морі, яка ратифікована Законом України від 28.11.2002 р. № 322, про що Турецькою Республікою, як депозитарієм цієї Угоди, сповіщено Міжнародну морську організацію (SAR.6/Circ/45 – 05.05.2010) (далі – Угода причорноморських держав).

Статтею 5 Угодою причорноморських держав визначено, що **пошуково-рятувальні райони встановлюються на основі двосторонніх та/або багатосторонніх угод** між Сторонами. Сторони інформують одна одну про укладення таких угод. До встановлення пошуково-рятувальних районів пошуково-рятувальні операції здійснюються Сторонами шляхом координації і співробітництва спільно або **згідно із принципом першого прибуття на місце**, де проводитиметься пошук і рятування. Виконання однією із Сторін пошуково-рятувальної операції в даному районі не надає іншій Стороні будь-яких прав або переваг у відношенні цього району в майбутньому.

З урахуванням вищевизначених положень Конвенції САР 79 та Угоди причорноморських держав визначення меж та координат пошуково-рятувального району кожної прибережної держави необхідно здійснювати за окремими дво- та/або багатосторонніми угодами.

Чи укладались такі угоди Україною з іншими причорноморськими державами?

Україна – Російська Федерація

Україна серед усіх причорноморських держав такі угоди уклала лише з **Російською Федерацією**, до яких належить:

по Чорному та Азовському морях:

1) Угода між Кабінетом Міністрів України та Урядом Російської Федерації про співробітництво в морському та авіаційному пошуку і рятуванні на Чорному та Азовському морях, підписану 27 жовтня 2010 р. в м. Києві, яка затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 22 серпня 2011 р. № 890 (далі – Угода з РФ №1);

по Азовському морю та Керченській протоці:

2) Договір між Україною і Російською Федерацією про співробітництво у використанні Азовського моря і Керченської протоки, підписаний 24 грудня 2003 року в м. Керчі, який ратифікований Законом України від 20 квітня 2004 року № 1682 (далі – Угода з РФ № 2);

3) Угода між Кабінетом Міністрів України та Урядом Російської Федерації про заходи щодо забезпечення безпеки мореплавства в Азовському морі та Керченській протоці, підписана 20 березня 2012 р. в м. Москві, яка затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 01.08.2012 № 694 (далі – Угода з РФ № 3).

Так, пунктом 2 статті 2 Угоди з РФ № 1 визначено, що Сторони розглядають розмежувальну **лінію між їхніми прилеглими районами польотної інформації над морем, як межу між пошуково-рятувальними районами для морських та авіаційних цілей.**

Тобто Угода з РФ № 1 містить бланкетну норму та відсилає нас до визначених меж районів польотної інформації (районів авіаційного пошуку і рятування).

Так, статтею 3 Угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Російської Федерації про співробітництво в галузі **авіаційного пошуку і рятування**, підписана 12.07.2012 у м. Ялті, що затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 28.11.2012 № 1094, визначено, що **Сторони розглядають кордон між суміжними територіями держав Сторін як кордон між їх районами пошуку і рятування.**

Ще одна бланкетна норма відсилає до Договору між Україною і Російською Федерацією про українсько-російський державний кордон, підписаний у м. Києві 28 січня 2003 року, ратифікований Законом України 20.04.2004 № 1681, статтею 2 якого визначено, що **українсько-російський державний кордон проходить так, як це зазначено в Описі проходження державного кордону між Україною та Російською Федерацією** і зображено суцільною лінією червоного кольору на картах державного кордону між Україною та Російською Федерацією.

З урахуванням вищезазначеного встановлено, що межа та координати морського пошуково-рятувального району України і Російської Федерації співпадають з межею району польотної інформації (авіаційного пошуку і рятування) та державного кордону обох держав.

Але відповідно до Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» з 20.02.2014 року відбулась тимчасова окупація внутрішніх морських вод і територіального моря України навколо Кримського півострова, території виключної (морської) економічної зони України вздовж узбережжя Кримського півострова та прилеглого до узбережжя континентального шельфу України, на які поширюється юрисдикція органів державної влади України відповідно до норм міжнародного права, Конституції та законів України (статі 1, 3 Закону).

Україною, як членом ІМО, під час його засідань на Комітеті з безпеки на морі, Юридичному комітеті, неодноразово заявлено та зроблені відповідні застереження щодо незаконної окупації Російською Федерацією територій України, про обмеження виконання Україною взятих на себе міжнародних зобов'язань в окупованих територіях, що спричиняє шкоду та несе невиправдані ризики для безпеки судноплавства у цих регіонах, у тому числі з питань пошуку та рятування на морі, про що секретаріатом ІМО доведено до усіх держав-учасниць ІМО циркулярними листами (Circ. Letter № 3453 (08.05.2014), 3490 (07.10.2014), 3602 (29.10.2015)).

Також Україною заявлено щодо незаконно зазначення Російською Федерацією у Глобальній інтегрованої інформаційній системі з питань судноплавства (GISIS), повідомлення та розповсюдження інформації про функціонування морських рятувальних підцентрів Керч та Севастополь під час окупації території України, що було доведено Україною державам-членам ІМО документом NCSR 4/INF.15 та було відображено в модулі Глобального плану з пошуку та рятування системи GISIS (Circ. Letter № 3603 (04.11.2015), 3777 (26.09.2017)).

Зважаючи на збройну агресію Російської Федерації проти України, Верховною Радою України 06.12.2018 № 2643 прийнято Закон України «Про припинення дії Договору про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною і Російською Федерацією», яким з 01.04.2019 року припинено дію Договору про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною і Російською Федерацією, учиненого 31 травня 1997 року в м. Києві та ратифікованого Верховною Радою України 14 січня 1998 року.

З урахуванням вищезазначеного положення та норми Угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Російської Федерації про співробітництво в морському та авіаційному пошуку і рятуванні на Чорному та Азовському морях не дотримуються з боку Російської сторони, та станом на сьогодні порядок взаємодії з урахуванням незаконної окупації території України на політичному рівні не вирішено.

Україна – Турецька Республіка

7 травня 1997 року у Стамбулі був підписаний Протокол між Делегацією України та Делегацією Турецької Республіки про делімітацію пошуково-рятувальних районів на Чорному морі.

Підписання Протоколу делегацією України зроблено із застереженням щодо необхідності його затвердження Урядом України.

Відповідно до статті 8 Віденської конвенції про право міжнародних договорів, до якої Україна приєдналася Указом Президії Верховної Ради Української РСР 14.04.1986 № 2077, **акт**, який стосується укладення договору, вчинений особою, яка не може на підставі статті 7 вважатися уповноваженою репрезентувати державу з цією метою, **не має юридичного значення, якщо його згодом не підтверджено цією державою.**

При цьому турецька сторона під час підписання Протоколу діяла від імені Уряду Туреччини та мала на це відповідні повноваження.

Одним із кроків Плану пріоритетних дій Уряду на 2019 рік, що затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 18.12.2018 № 1106, визначено забезпечення прийняття плану дій з виконання Україною зобов'язань як держави прапора, держави порту та **прибережної держави** відповідно до міжнародних договорів України і законодавства ЄС (пункт 200).

Відповідно до статей 6, 8, 12 Закону України «Про міжнародні договори України» питання делімітації пошуково-рятувальних районів на Чорному морі, які визначені Протоколом, належать до предмету міжнародних договорів, які укладаються від імені Уряду України та підлягають затвердженню постановою Кабінету Міністрів України.

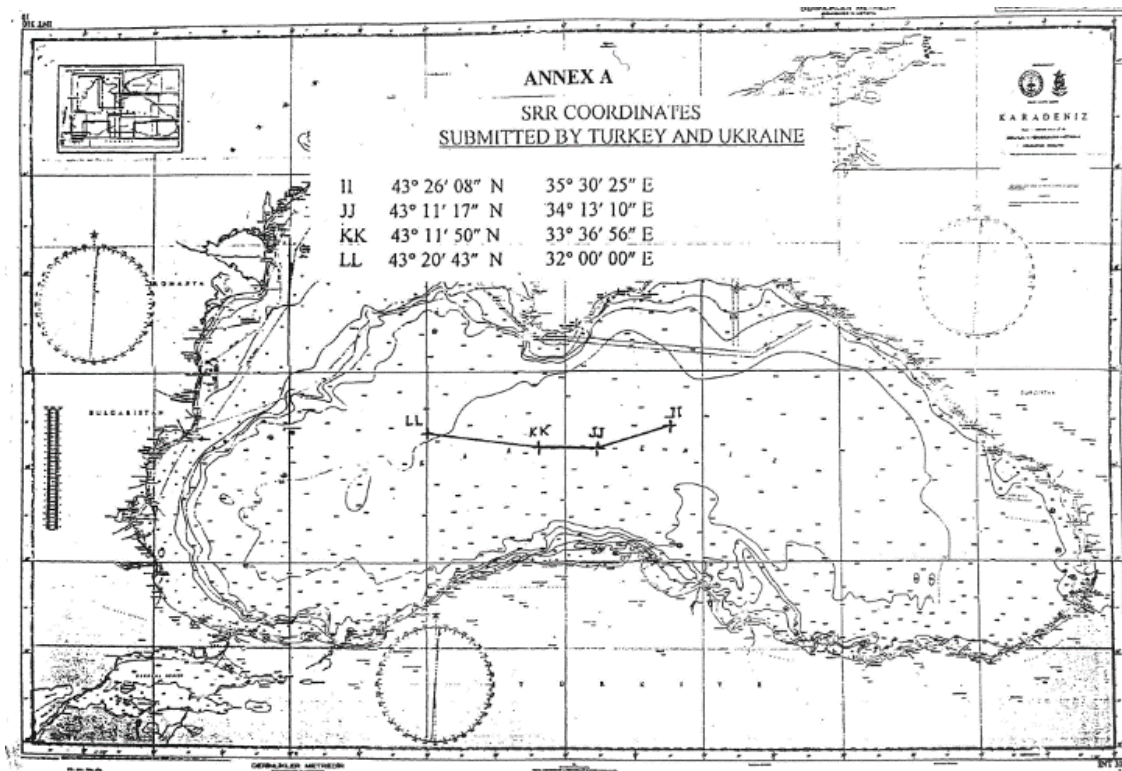
Отже, із затвердженням Протоколу Урядом України останній вважатиметься таким, що набув чинності для України у відповідності до статей 8, 24 Віденської конвенції про право міжнародних договорів та статті 14 Закону України «Про міжнародні договори України».

Але станом на сьогодні затвердження Урядом України Протоколу так і не відбулось.

Слід також визначити, що координати меж українсько-турецьких морських пошуково-рятувальних районів, визначених Протоколом, співпадають з координатами:

1) кордону континентального шельфу між Україною і Республікою Туреччина в Чорному морі відповідно до Угоди про кордон континентального шельфу між Україною і Республікою Туреччина в Чорному морі від 30.05.1994 р.;

2) кордону економічних (морських) зон між Україною і Республікою Туреччина відповідно до Угоди про кордон економічних (морських) зон України і Республіки Туреччина від 30.05.1994 р.

Між тим фактично морські пошуково-рятувальні служби України та Туреччини використовують Протокол для визначення меж українсько-турецького морських пошуково-рятувальних районів за визначеними Протоколом координатами.

Водночас, 25 лютого 2004 року у Москві була підписана міжурядова Угода між Турецькою Республікою та Російською Федерацією про співробітництво в морському пошуку і рятуванні на Чорному морі, про що, після набуття нею чинності, обидві сторони нотифікували Генерального секретаря Міжнародної морської організації (документ IMO SAR.6/Circ.25 від 06.06.2005).

Згідно зі статтею 3 цієї Угоди («Делімітація пошуково-рятувальних районів») лінія зовнішнього кордону морських пошуково-рятувальних районів Туреччини та Російської Федерації проведена шляхом поєднання точок з такими ж самими географічними координатами, як вони визначені Протоколом між Україною та Турецькою Республікою у 1997 році.

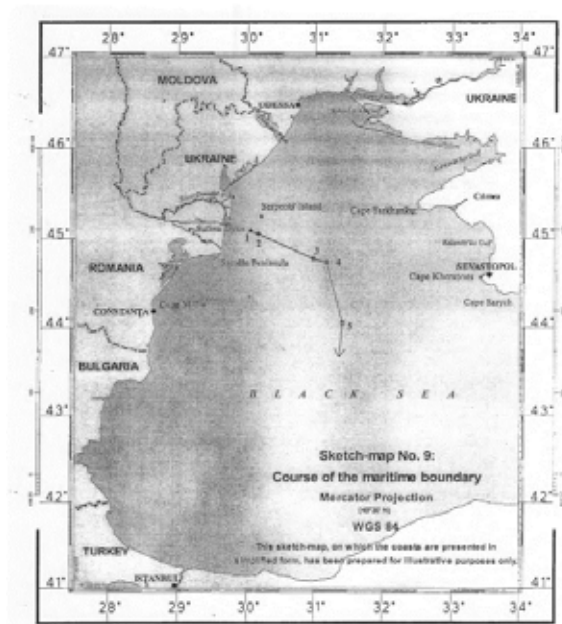
З аналогічною міжнародно-правовою колізією зіткнулася і Грузія, з огляду на співпадіння, відповідно, грузинсько-турецьких та турецько-російських координат морських пошуково-рятувальних районів.

Узгодження проекту Угоди про співробітництво в морському пошуку і рятуванні на Чорному морі між Грузією та Туреччиною, розробленого декілька років тому, наразі уповільнено з боку турецької сторони, очевидно, через проблему «накладання» координат один на одного.

З метою врегулювання питання щодо делімітації морських пошуково-рятувальних районів між Україною та Турецькою Республікою необхідно застосування дипломатичних та юридичних заходів, зокрема, затвердження Протоколу постановою Кабінету Міністрів України, надіслання ноти Міністерства закордонних справ України на адресу Міністерства закордонних справ Турецької Республіки про підтвердження українською стороною визначених Протоколом 1997 року ліній зовнішніх кордонів морських пошуково-рятувальних районів України та Турецької Республіки з відповідними географічними координатами; надіслання ноти Міністерства закордонних справ України на адресу Міністерства закордонних справ Турецької Республіки про виключення координат морського пошуково-рятувального району українсько-турецького кордону з координат, зазначених турецько-російською Угодою; інформування Міжнародної морської організації; звернення до міжнародних судових органів.

Україна – Румунія

Станом на сьогодні укладення Угоди між Україною та Румунією з питань співробітництва у сфері пошуку і рятування у Чорному морі, як цього вимагає Глава 2 Додатку Конвенції САР 79 та стаття 5 Угоди причорноморських держав, не відбулось.

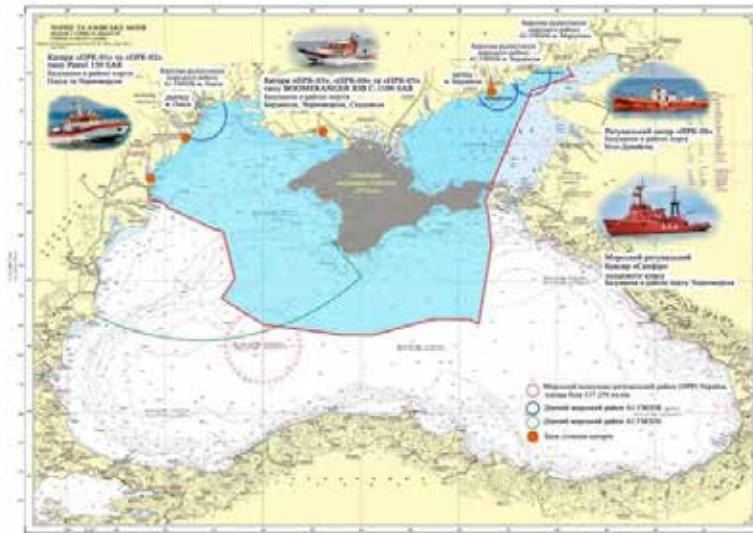

Фактично використовуються координати морських пошуково-рятувальних районів обох держав з використанням меж кордону по морю, координати яких визначені за рішенням Міжнародного суду правосуддя ООН у Гаазі від 03.02.2009 року, який розглядав справу щодо делімітації морського державного кордону у Чорному морі між Україною та Румунією. Результатом таких координат на національному рівні став Указ Президента України «Про охорону суверенних прав України в межах виключної (морської) економічної зони та континентального шельфу у північно-західній частині Чорного моря» від 05.10.2009 № 801.

Україна – Республіка Болгарія

Станом на сьогодні укладення Угоди між Україною та Республікою Болгарією з питань співробітництва у сфері пошуку і рятування у Чорному морі, як цього вимагає Глава 2 Додатку Конвенції САР 79 та стаття 5 Угоди причорноморських держав, не відбулось.

Фактично використовуються координати кордону морських пошуково-рятувальних районів із використанням меж державного кордону по морю, координати яких визначені Протоколом між делегаціями Республіки Болгарії та Румунією з делімітації пошуково-рятувального району на Чорному морі від 08.05.1997 року, а також даних, які були заявлені Республікою Болгарії у Глобальній інтегрованій інформаційній системі з питань судноплавства (GISIS).

Висновки. З урахуванням визначеного можна констатувати такі висновки щодо зовнішнього кордону морського пошуково-рятувального району України, що станом на сьогодні відсутній належним чином.

Фактично пошуково-рятувальний район України зображено на рисунку, який сформований на підставі:

- з **Російською Федерацією** – за Угодою між Кабінетом Міністрів України та Урядом Російської Федерації про співробітництво в морському та авіаційному пошуку і рятуванні на Чорному та Азовському морях, підписаною 27 жовтня 2010 р. в м. Києві, яка затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 22 серпня 2011 р. № 890, який співпадає з межею району польотної інформації (авіаційного пошуку і рятування) та державного кордону обох держав;

- з **Турецькою Республікою** – за Угодою про кордон континентального шельфу між Україною і Республікою Туреччина в Чорному морі від 30.05.1994 р. та Угодою про кордон економічних (морських) зон України і Республіки Туреччина від 30.05.1994 р.;

- з **Румунією** – за рішенням Міжнародного суду правосуддя у Гаазі від 03.02.2009 року, який розглядав справу щодо делімітації морського державного кордону у Чорному морі між Україною та Румунією;

- з **Республікою Болгарії** – за Угодою про встановлення державного кордону .

З метою врегулювання питання щодо делімітації морських пошуково-рятувальних районів між прибережними державами з Україною у Чорному та Азовському морях необхідні застосування дипломатичних та юридичних заходів, надіслання нот Міністерства закордонних справ України; інформування Міжнародної морської організації; звернення до міжнародних судових органів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Курс міжнародного права. В 7 т. Т. 3. Основные институты международного права. Москва : Наука, 1990. 260 с.
2. Конвенція Організації Об'єднаних Націй з морського права 1982 року, ратифікована Законом України від 03.06.1999 № 728. *Офіційний вісник України* від 02.07.1999 р. № 24. С. 26, стаття 1088, код акта 7916/1999.
3. Міжнародної конвенції про пошук і рятування на морі 1979 року, приєднання України постановою Верховної Ради України від 17.11.1992 р. № 2786. *Відомості Верховної Ради України* від 08.12.1992 р. № 49. Ст. 674.
4. Угода про співробітництво причорноморських держав з пошуку та рятування на Чорному морі, яка ратифікована Законом України від 28.11.2002 р. № 322. *Офіційний вісник України* від 03.01.2003. 2002 р. № 51. С. 11, стаття 2281, код акта 23852/2002.
5. Циркулярні листи ІМО (www.imodocs.imo.org).

Куприй А. А. Правовой статус морского поисково-спасательного района Украины. – Статья.

Аннотация. В статье рассмотрены правовой статус морского поисково-спасательного района Украины, особенности и проблематика его делимитации и урегулирования границ двусторонними соглашениями прибрежных государств Черного и Азовского морей, пути урегулирования и установления границ.

Ключевые слова: международный правовой режим морских пространств, открытое море, морской поисково-спасательный район, государственную границу, причерноморские государства, делимитация, международные соглашения по поиску и спасанию человеческой жизни на море.

A. Kuprii. Legal status of the maritime search and rescue region of Ukraine. – Article.

Summary. The article analyzes the legal status of the maritime search and rescue region of Ukraine, features and issues of its delimitation and settlement of borders by bilateral agreements of the coastal states of the Black and Azov Seas, ways of settlement and establishment of borders.

Key words: international legal regime of maritime spaces, open sea, maritime search and rescue region, state border, Black and Azov Seas states, delimitation, international agreements on search and rescue of human life at sea.

УДК 340.113(073)

Д. Г. Манько

доктор юридичних наук, доцент,
доцент кафедри державно-правових дисциплін
Міжнародний гуманітарний університет
м. Одеса, Україна

ЩОДО ВДОСКОНАЛЕННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ФОРМАЛІЗАЦІЇ ПРАВА: ЛІНГВО-ЮРИДИЧНІ АСПЕКТИ

Анотація. Стаття присвячена аналізу окремих положень юридичної лінгвістики, пов'язаних із вдосконаленням технологій формалізації права. Окрема увага була приділена питанням класифікації юридичних технологій, співвідношенню терміно-понять «правничча» та «правова» мова.

Ключові слова: мова права, формалізація права, юридична креативістика, юридична лінгвістика, юридичні технології.

Однією з вихідних засад юридичної креативістики є мова як спосіб і форма виразу теоретичної моделі врегулювання суспільних відносин у правовому акті. Досягнення високого рівня якості правового регулювання можливо лише за умови належного формального вираження правових приписів, яке, у свою чергу, напряму залежить від використання належних технологій формалізації права та мовної компетенції юриста.

Під юридичними технологіями слід розуміти науково обгрунтовану інформацію про ефективне використання правового інструментарію задля досягнення результату, який має юридичне значення. Це сукупність прийомів, способів і методів, які не лише отримують вираження у правових актах і всебічне обгрунтування в юридичній науці, але й саме вони зумовлюють форму, порядок та особливості здійснення юридичної діяльності щодо створення правових актів.

Використовуючи як критерій характер здійснення діяльності, всю сукупність юридичних технологій можна класифікувати на дві великі групи: юридичні технології формалізації права та юридичні технології окремих видів юридичної діяльності.

Юридичні технології формалізації права, своєю чергою, класифікуються на: 1) позитивні – метою яких є створення якісного правового акту; 2) негативні – метою яких є пошук помилок у правових актах.

Позитивні технології формалізації права класифікуються на основні та допоміжні. Основними виступають юридичні технології, завдяки використанню яких забезпечується створення та належне функціонування правового акту. Так, аналізуючи процеси формального вираження права, ми можемо виділити чотири основні технології формалізації права у практичній юридичній діяльності: *технології створення* – сукупність прийомів, методів, правил, мистецтва створення письмових правових актів,